

Struktur för hygienarbete i kommunal verksamhet

Göteborgs Stad Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Verksamhetschef Ingegärd Ljungqvist Verksamhetsutvecklare Tanya Boberg

Våra utmaningar var....

- otydlighet gällande ansvarsfördelning inom hygienområdet
- relativt svagt engagemang för hygienfrågor
- basala hygienrutiner sågs inte som ett naturligt och självklart arbetssätt
- avsaknad av enhetliga arbetssätt samt metoder för egenkontroll, uppföljning och utvärdering
- stor personalomsättning inom både vård och omsorg
- ökat antal utbildade inom omsorgsområdet

Hur gick vi tillväga?

En tvärssektoriell arbetsgrupp fick uppdraget att ta fram en struktur för kompetensområdet hygien

- Enhetschefer från ordinärt- och särskilt boende
- Sjuksköterska med fördjupat uppdrag
- Medicinskt ansvarig sjuksköterska
- Verksamhetsutvecklare från respektive område

Resultat

Arbetet mynnande ut i en tvärsektoriell rutin för hygien.
Rutinen kan delas in i två avsnitt

- ❖ Ansvarsfördelning
- ❖ Kompetens och kvalitet

Ansvarsfördelning togs fram för;

Verksamhetschef
för hälso- och
sjukvård

Medicinsk
ansvarig
sjuksköterska

Verksamhetschef

Enhetschef

Kontaktchef för
hygienområdet
för utförare

Hygienombud

Omvårdnads-
ansvarig
sjuksköterska

Hygienombud
sjuksköterska

Medarbetare

Ansvarsfördelning

Befattning	Ansvarar för att:
Verksamhetschef för hälso- och sjukvård	<ul style="list-style-type: none"> • Rutiner för hygienarbete finns • Följa upp och analysera sektorns resultat utifrån ledningsverktyg för god hygienisk standard • Hygienarbetet redovisas i patientsäkerhetsberättelsen
Medicinskt ansvarig sjuksköterska	<ul style="list-style-type: none"> • Granska och följa verksamhetens hygienarbete • Bevaka förekomsten av vårdrelaterade infektioner • Bidra till utbildningen i hygien • Föreslå förbättringsåtgärder och ge stöd i vårdhygieniska frågor • Tillsammans med utsedda kontaktchefer leda nätverksträffar för hygienombuden • Samverka med Vårdhygien för kommunal vård och omsorg

Ansvarsfördelning

Befattning	Ansvarar för att:
Verksamhetschef	<ul style="list-style-type: none"> • Säkerställa att nyanställda enhetschefer informeras om sitt ansvar gällande hygienarbetet • Tillsammans med enhetschefer följa upp och analysera resultaten från egenkontrollen samt ta del av enheternas handlingsplaner för förbättringsarbetet • Säkerställa att underlag för områdets hygienarbete lämnas till patientsäkerhetsberättelsen 1 ggr/år • Utse en enhetschef som kontaktchef för hygienområdet

Ansvarsfördelning

Befattning	Ansvarar för att:
Enhetschef för utförare och hälso- och sjukvård	<ul style="list-style-type: none"> • Känna till och säkerställa att vårdhygieniska rutiner och riktlinjer följs på sina enheter • Förutsättningar finns för att arbeta utifrån basala hygienrutiner som t ex arbetskläder, handskar, plastförkläden, handdesinfektion, tvål och pappershanddukar • Utse hygienombud med skriftligt uppdrag • Egenkontroll enligt ledningsverktyg för god hygienisk standard utförs minst 1 ggr/år • Upprätta handlingsplan utifrån egenkontrollen • Informera och samarbeta med medicinsk ansvarig sjuksköterska vid konstaterad smittspridning • Informera och samarbeta med berörda gällande vårdhygieniska frågor t.ex. förebyggande arbetet, utbrott av smitta etc.

Ansvarsfördelning

Befattning	Ansvarar för att:
Kontaktchef för hygienområdet utförare	<ul style="list-style-type: none"> • Tillsammans med Mas planera och leda nätverksträffar för hygienombuden • Beställa fika till nätverksträffarna • Föra minnesanteckningar och närvaro från nätverksträffar • Delge information från nätverksträffar till respektive ledningsgrupp
Hygienombud	<ul style="list-style-type: none"> • Tillsammans med enhetschef driva hygienarbetet på enheten • Ingå i nätverk för hygienombud, se Fördjupat uppdrag utifrån Göteborgs Stads kompetensmodell

Ansvarsfördelning

Befattning	Ansvarar för att:
Omvårdnadsansvarig sjuksköterska	<ul style="list-style-type: none"> • Känna till och följa vårdhygieniska rutiner och riktlinjer • Bedöma och förebygga riskfaktorer för smittspridning • Fylla i mall för mätning av riskfaktorer och VRI • Samverka med enhetschef kring vårdhygieniska frågor • Handleda ur ett vårdhygieniskt perspektiv både muntligt och skriftligt • Informera patient/anhörig, läkare, Mas, enhetschef för utförarenheten samt egen chef vid misstanke om pågående smittspridning
Hygienombud ssk	Ingå i nätverk för hygienombud utförare Se Fördjupat uppdrag
Medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> • Känna till och följa vårdhygieniska rutiner och riktlinjer t ex basala hygienrutiner och klädregler • Samarbeta med berörda gällande vårdhygieniska frågor

Kvalitet och kompetens

Hur arbetar vi med kompetensområdet?	
Fokusmånad	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på hygienområdet under november månad då bland annat egenkontrollen för vårdhygienisk standard och självskattning/observationer utförs
Mäta och följa upp den hygieniska standarden	<ul style="list-style-type: none"> • Egenkontroll i hygienisk standard görs minst 1 ggr/år per enhet och handlingsplan upprättas. • Resultaten redovisas i patientsäkerhetsberättelsen. • Årlig självskattning/observation
Mätning av VRI	<ul style="list-style-type: none"> • Mätning av VRI görs av omvårdnadsansvarig sjuksköterska löpande på avsedd mall. Resultatet redovisas i patientsäkerhetsberättelsen.

Kvalitet och kompetens

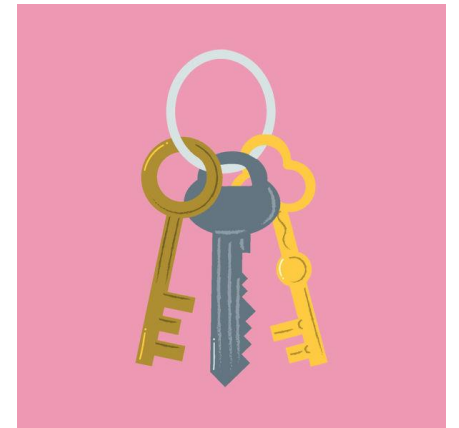
Hur arbetar vi med kompetensområdet	
Nätverk för hygienombud	<ul style="list-style-type: none"> • Nätverksträffar för hygienombuden 2 ggr/år. Ett tillfälle för fortbildning samt ett tillfälle för planering av förbättringsarbete.
Utbildning för hygienombud	<ul style="list-style-type: none"> • Hygienkörkort • Utbildning/fortbildning sker 1 ggr/år i samband med nätverksträffar • Utbildning för nya hygienombud

Kvalitet och kompetens

Hur arbetar vi med kompetensområdet	
Utbildning för medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> • Medarbetare får genomgång av basala hygienrutiner och klädregler vid nyanställning utifrån kompetensinventering • Genomgång och underskrift av dokumentet "Vid anställning basala hygienrutiner"
Resurser - utbildning, metodutveckling mm	<ul style="list-style-type: none"> • Mas • Vårdlärare • Verksamhetsutvecklare

Framgångsfaktorer

- Samarbete, samsyn, ansvarstagande och engagemang på högsta ledningsnivå
- Samarbete med Vårdhygien och Medicinsk ansvarig sjuksköterska
- Gynnsam organisation för samarbete mellan vård och omsorg
- Tydliga målbeskrivningar till alla verksamheter
- Tydliga mandat och uppdrag för hygienombud
- Chefer som mäter och följer upp
- Handledning på plats

Kontakt

Ingegärd Ljungqvist

ingegard.ljungqvist@aldrevardomsorg.goteborg.se

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen,
Göteborgs Stad